

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

กล้วยไม้เป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งของประเทศไทยปลูกกันมากในแถบชานเมืองกรุงเทพมหานคร แต่เดิมพันธุ์ที่ปลูกกันเป็นส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 เป็นพันธุ์ปอมปาดัวร์ (มาดาม) มาในระยะ 2 ถึง 3 ปีมาเป็นการปลูกเลี้ยงพันธุ์กิ่งกล้วยไม้ลดลงไปบ้างเล็กน้อย เนื่องจากเริ่มมีการปลูกเลี้ยงพันธุ์ใหม่อันได้แก่ พันธุ์หวายขาว พันธุ์หวายชิวาร์ พันธุ์หวายชมพู และพันธุ์หวายเหลือง เป็นต้น จำนวนต้นกล้วยไม้ที่ปลูกอยู่ในระหว่าง 12,000 ต้นถึง 16,000 ต้นต่อไร่ หลังจากการปลูกเลี้ยงประมาณ 6-8 เดือนจะเริ่มได้ผลผลิตและใช้เวลาในการปลูกประมาณ 3 ปี

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและรายไต่ปรากฏว่า การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายขาว ต้องใช้เงินทุนเริ่มแรกในการประกอบการโดยเฉลี่ยประมาณไร่ละ 227,800 บาท ต้นทุนผลิต โดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีประมาณ 82,237 บาท โดยแบ่งเป็นต้นทุนคงที่ 22,530 บาท ต้นทุนแปรได้ 59,707 บาท ต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ 0.97 บาท รายได้โดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีจะมีประมาณ 126,000 บาท เมื่อเทียบกับต้นทุนทั้งหมดแล้วจะมีรายได้มากกว่าต้นทุนประมาณ 18,979 บาทต่อไร่ต่อปี ทั้งนี้ถ้าคิดเป็นอัตราผลตอบแทนของเงินลงทุนโดยเฉลี่ยจะไต่ประมาณร้อยละ 8.1 ต่อปี สำหรับต้นทุน รายได้ และผลตอบแทนจากการผลิตพันธุ์หวายชิวาร์จะใกล้เคียงกับพันธุ์หวายขาว การผลิตพันธุ์หวายเหลืองจะต้องใช้เงินลงทุนเริ่มแรกค่อนข้างสูงประมาณไร่ละ 524,600 บาท มีต้นทุนการผลิตไร่ละ 186,671 บาทต่อปี เป็นต้นทุนคงที่ 22,530 บาท ต้นทุนแปรได้ 164,141 บาท จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนโดยเฉลี่ยร้อยละ 9.7 ต่อปี สำหรับพันธุ์หวายชมพูการผลิตมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยปีละ 101,482 บาท มีรายได้จากการปลูกเลี้ยงปีละ 160,534 บาท โดยจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนโดยเฉลี่ยร้อยละ 12.3 ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบพันธุ์ที่ใดกล่าวถึงกับพันธุ์ปอมปาดัวร์ปรากฏว่าทุกพันธุ์มีต้นทุนรายได้ และผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าพันธุ์ปอมปาดัวร์ทั้งสิ้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาจากการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอกที่เกิดขึ้น หอจะสรุปไปดังนี้

ก. ปัญหาทางด้านการผลิต

ผู้ปลูกเลี้ยงส่วนใหญ่มักอาศัยประสบการณ์ที่ตนเคยมี ปลูกเลี้ยงแต่พันธุ์ที่เคยปลูก เช่น พันธุ์ปอมปาดัวร์ เป็นต้น ทำให้มีปริมาณกล้วยไม้เกินความต้องการของตลาด ในด้านคุณภาพการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น ค่าพันธุ์ ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการปลูกเลี้ยง รวมทั้งค่าปุ๋ย ค่ายากำจัดแมลงและเชื้อรา ซึ่งต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ

ข. ปัญหาทางด้านการตลาด

สืบเนื่องมาจากปริมาณผลผลิตที่มีเกินความต้องการ เป็นเหตุให้มีการแข่งขันกัน ในการเสนอขายผลผลิตในราคาที่ต่ำเกินควร ราคาจำหน่ายดอกกล้วยไม้ไม่มีเสถียรภาพ มักจะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอยู่เสมอ และราคาถูกกำหนดโดยพ่อค้าคนกลาง

การซื้อขายส่วนใหญ่ยังคงผ่านพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนมาก ยังไม่มีการรวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างหลังคอรองหรือรวบรวมผลผลิตจำหน่ายให้ส่งออกโดยตรง

นอกจากนี้ปัญหาต่อมาที่ผู้ปลูกเลี้ยงประสบ ก็ยังมีตลาดไม่เพียงพอ

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับพ่อค้าผู้ส่งออก คือ

1. อัตราค่าขนส่งมีราคาสูงขึ้น ถ้าส่งออกจำนวนน้อยจะไม่คุ้มทุน ส่วนการที่จะทำสัญญาระยะยาวกับสายการบินก็ทำไม่ได้ เพราะปริมาณและเวลาการส่งออกไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับภาวะของตลาด และความต้องการของลูกค้า ซึ่งผิดกับการส่งออกสินค้าประเภทอื่น ๆ เพราะค่าระวางของประเทศไทยสูงมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น เช่น สิงคโปร์ เป็นต้น

2. ผู้ส่งออกขาดการรวมตัวกันเพื่อแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ มีการจำหน่ายโดยคัทรากัน เป็นเหตุให้ตลาดเป็นของผู้อื่น ทำให้ประเทศผู้ส่งออกมีอำนาจต่อรองน้อย

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษานี้จะเห็นได้ว่า การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นการดำเนินการที่ต้องใช้เงินลงทุนมาก แต่ผลตอบแทนที่สูงพอควร อย่างไรก็ตามในการตัดสินใจลงทุนปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ ผู้ปลูกเลี้ยงจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ในการบำรุงรักษากล้วยไม้อย่างเพียงพอ ตลอดจนพัฒนาหาพันธุ์ใหม่ ๆ มาปลูกเพื่อทดแทนพันธุ์ที่เสื่อมความนิยมลง

สำหรับต้นทุนการผลิต ต้นทุนคงที่ และต้นทุนแปรไปตามประเภท ถ้าวัดคงได้ ต้นทุนการผลิตจะต่ำ ผู้ปลูกเลี้ยงจะมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น ค่าพันธุ์ไม้ ซึ่งซื้อจากผู้อื่น อาจลดต้นทุนโดยการขยายพันธุ์เอง ส่วนค่าวัสดุอุปกรณ์ อาจใช้วัสดุที่ราคาถูกกว่าทดแทน เป็นต้น

นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาครั้งนี้

1. ควรจัดให้มีการรวมกลุ่มผู้ผลิต และจำหน่ายกล้วยไม้ เพื่อให้ผู้ปลูกเลี้ยงได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ห้างร้านค้าการผลิต และจำหน่าย
2. ผู้ส่งออกกล้วยไม้ออกไปขายต่างประเทศ น่าจะได้มีการร่วมมือกับขยายอุปสงค์ให้มากขึ้น ไม่ควรขายคัลดราราคากันซึ่งจะมีผลกระทบต่อราคารับซื้อภายในประเทศด้วย
3. ควรจะให้มีการประสานงานกันระหว่าง ผู้ปลูกเลี้ยง ผู้ส่งออก และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณากำหนดราคาขั้นต่ำเพื่อมิให้มีการคัลดรา และจัดระเบียบการส่งออก
4. รัฐบาลควรช่วยเหลือในเรื่องการระวาง โดยการขอความร่วมมือกับสายการบินต่าง ๆ หรือหาทางช่วยเหลือ ให้ผู้ส่งออก สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

หากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการพยายามแก้ปัญหา คาดว่าการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้คัลดรา จะเป็นอาชีพหนึ่งที่ให้ผลตอบแทนที่น่าพอใจแก่ผู้ปลูกเลี้ยง หวังให้นำรายได้มาสู่ประเทศไทย